

Nieuwe regionalisering van verschillen, kansen en onbehagen

Josse de Voogd & Caspar van den Berg

'Afhaken' en onbehagen in regionaal perspectief

Atlas van Afgehaakt Nederland *Over buitenstaanders en gevestigden*

Josse de Voogd & René Cuperus

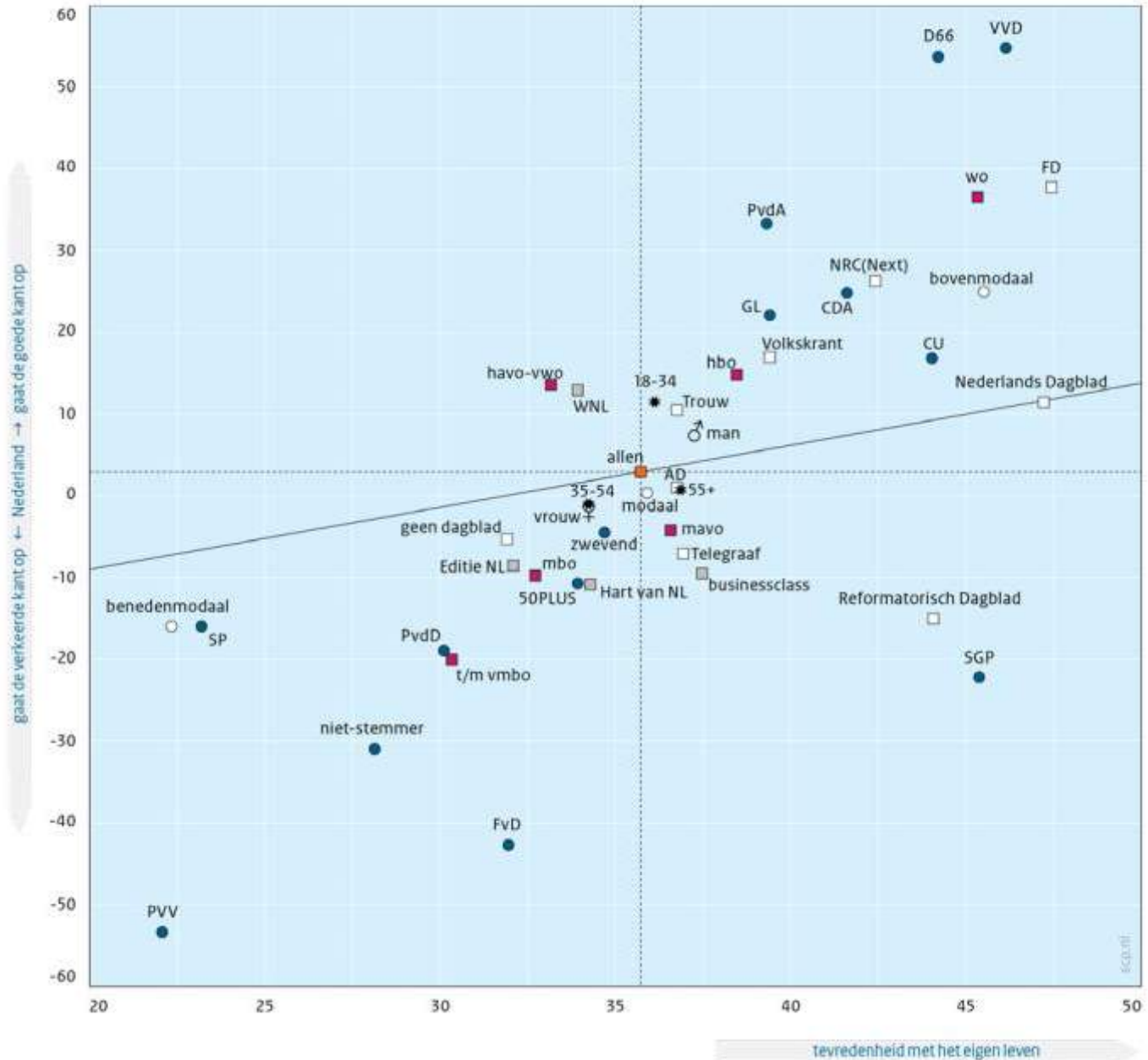

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kennisbank Openbaar Bestuur
<https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/atlas-van-afgehaakt-nederland/>

Rijksuniversiteit Groningen / Campus Fryslân
<https://www.rug.nl/cf/nieuws/newitems/2021/maatschappelijk-onbehagen>

Figuur 9: Posities van groepen respondenten als het gaat om tevredenheid met het eigen leven (horizontale as en hun visie op of het de goede of de verkeerde kant op gaat met Nederland (verticale as).
Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2018 (COB 2018/4, pagina 14, figuur 1.2)

Over buitenstaanders & gevestigden

Josse de Voogd

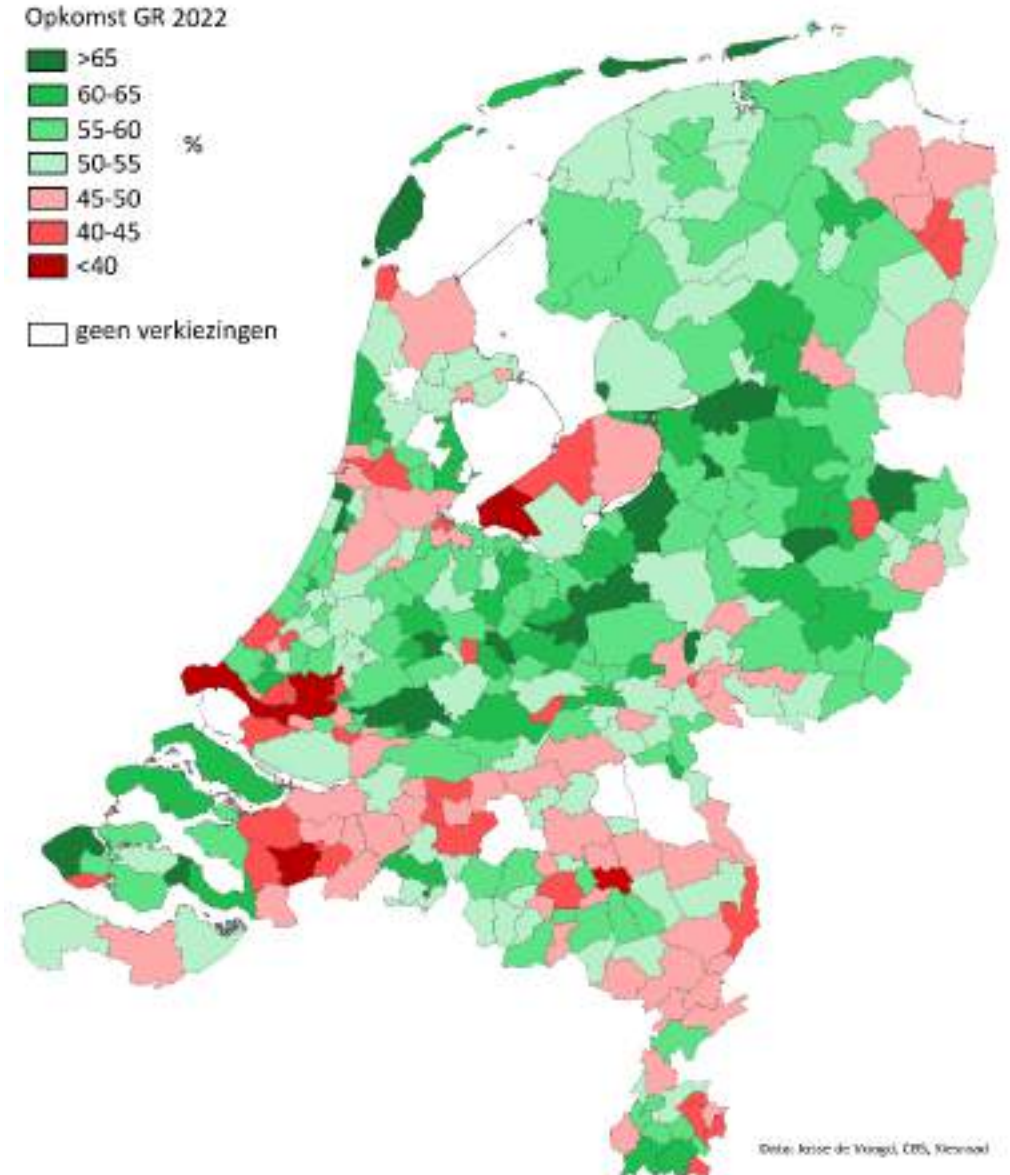
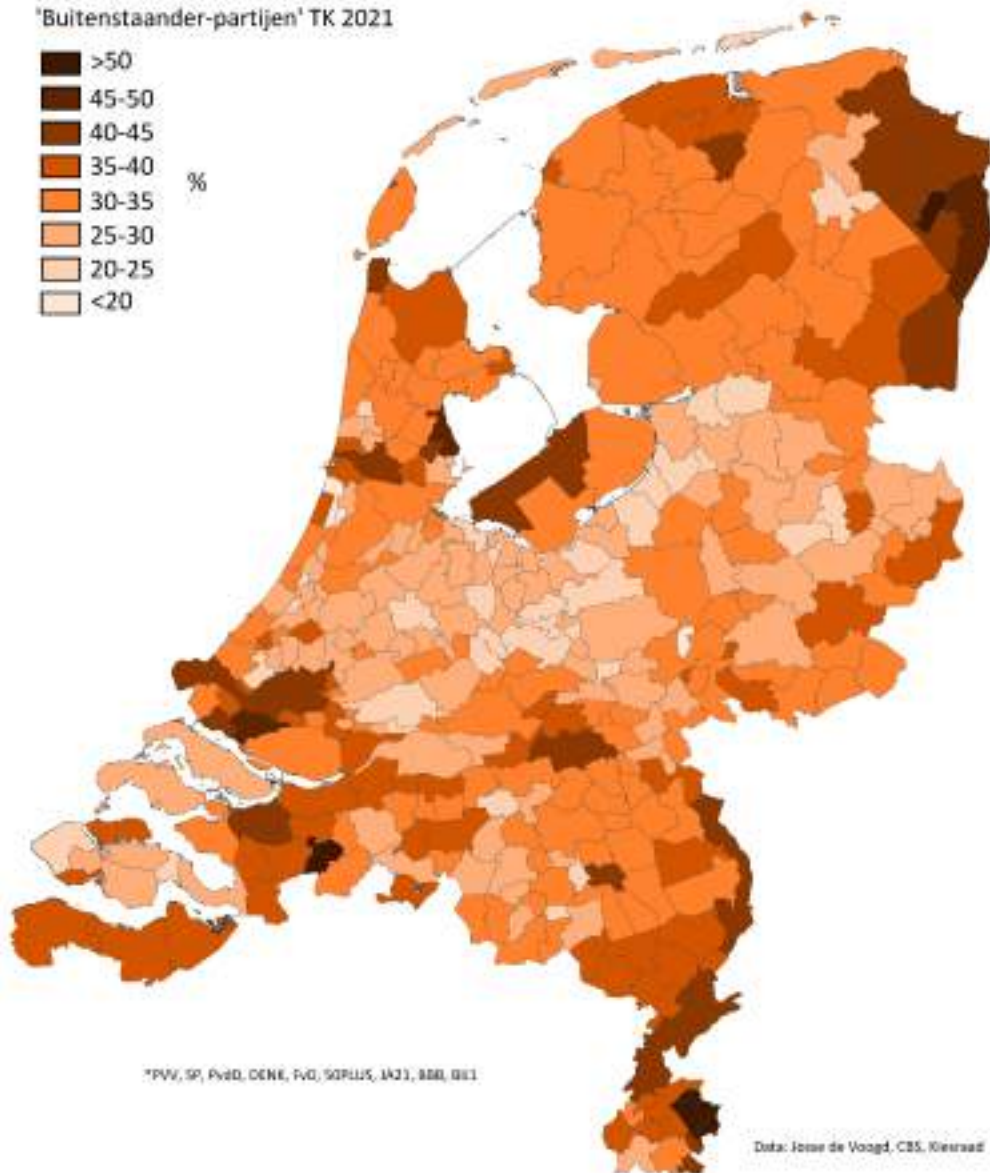
 @jossedevogd

Atlas van Afgehaakt Nederland
Over buitenstaanders en gevestigden

Josse de Voogd & René Cupéus

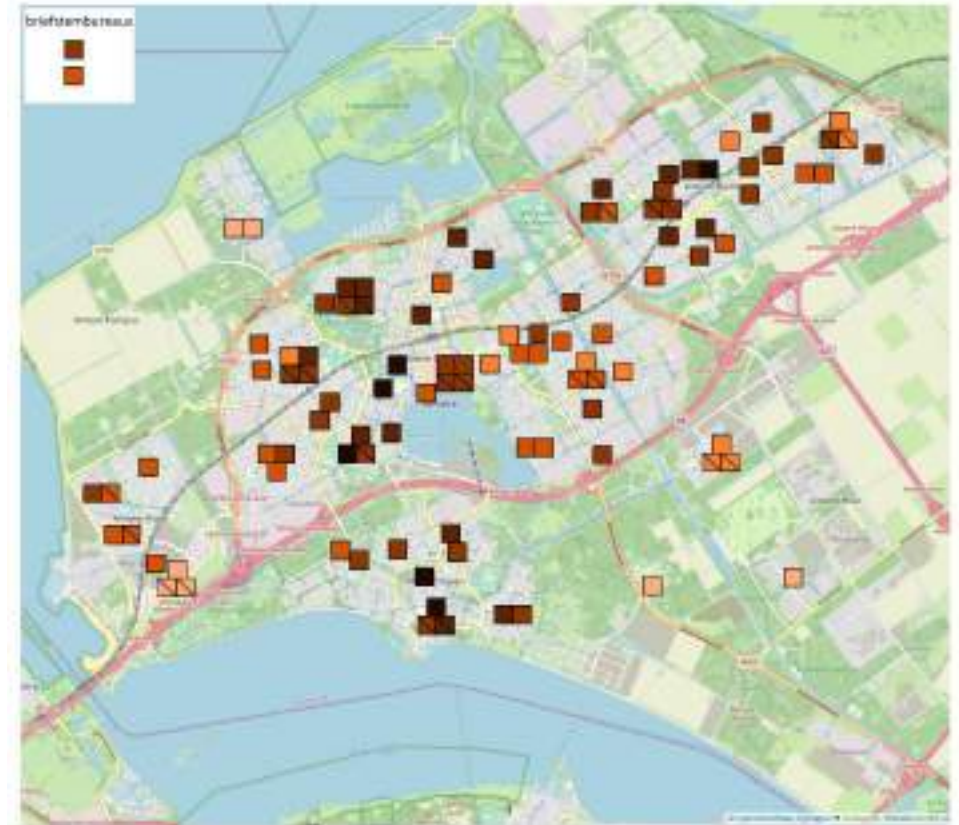
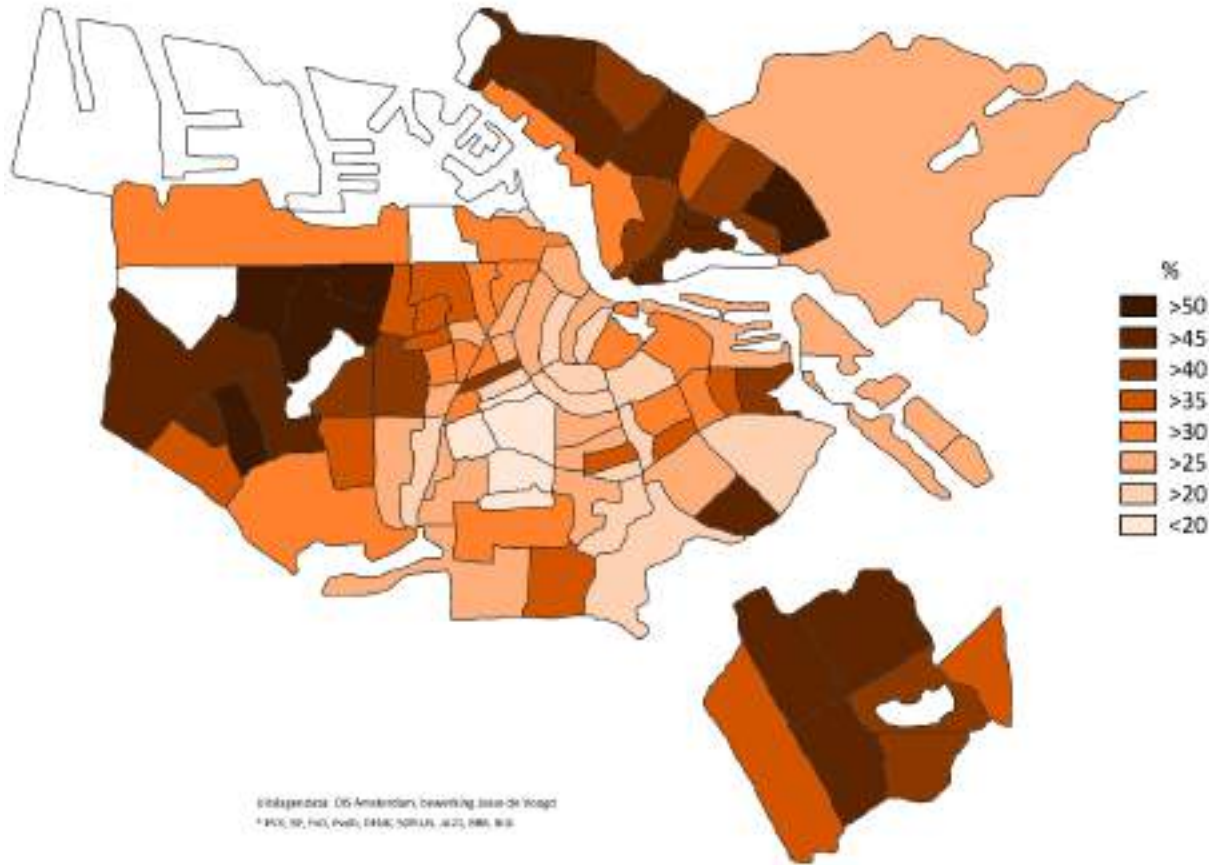

Geografie van de 'buitenstaanders'

Geografie van de 'buitenstaanders'

'Buitenstaander-partijen' TK 2021

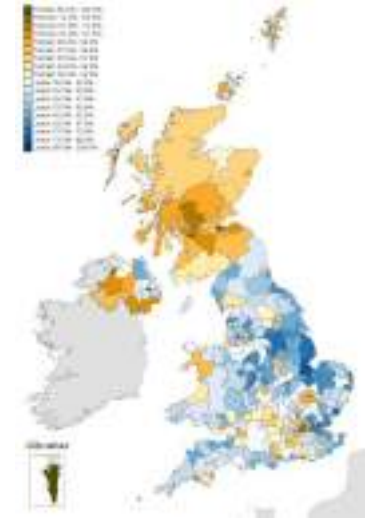
Aandeel 'buitenstaanders' TK 2021

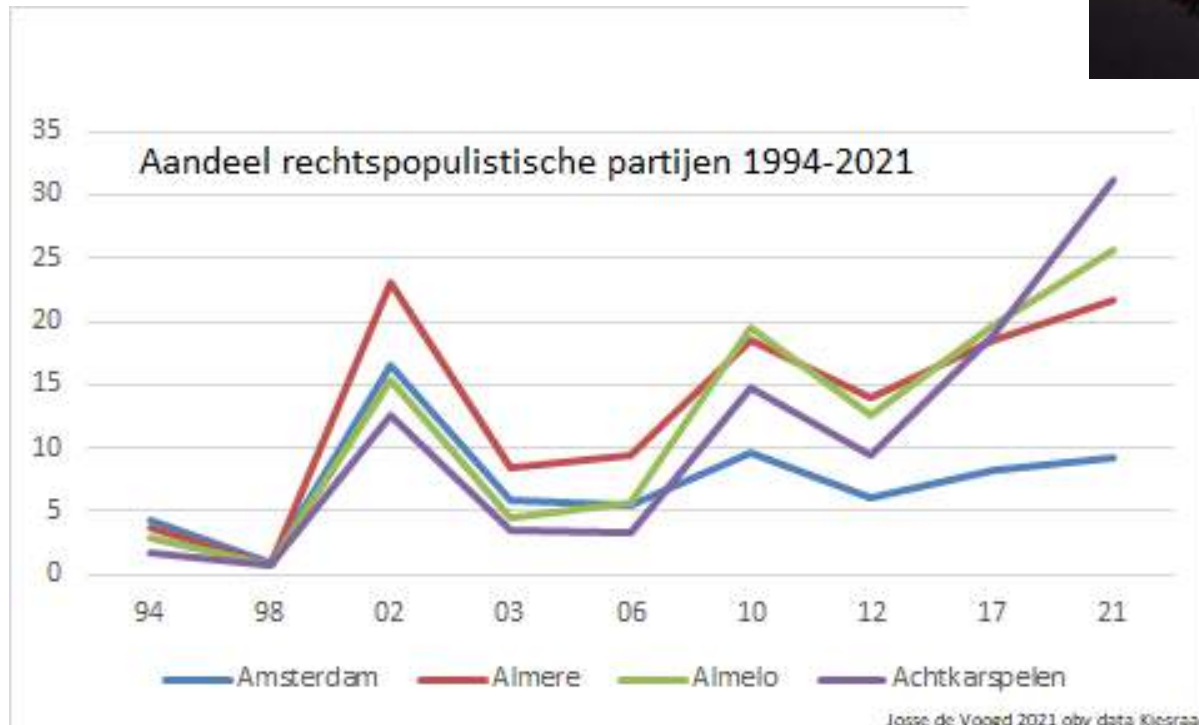
Jouke de Voogd 2022
 Data: Kiesraad, OpenStateFoundation
 Basiskaart: © OpenStreetMap-bijdragers
 CC BY-SA 2.0 www.openstreetmap.org

'Periferisering' van de proteststroom

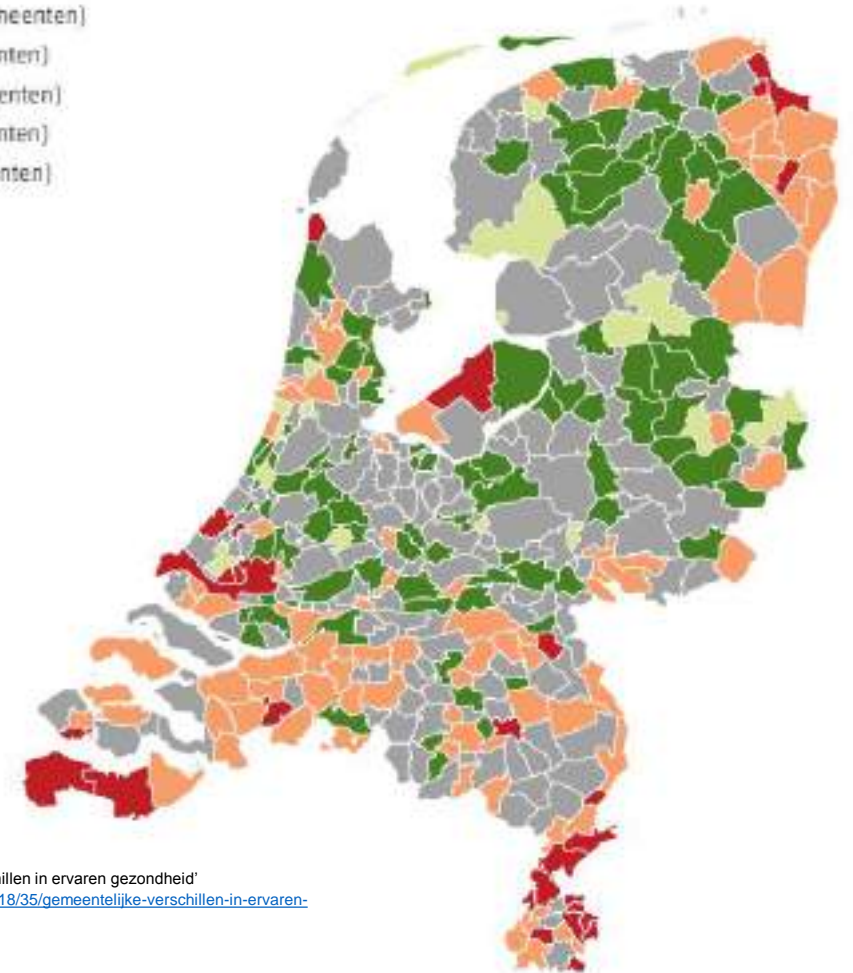
Source: Wikipedia
Link: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=47077445>
Authors: [Mirrome22](#), [Brythones](#), [Nifflanon](#), [TUBS](#), [Sting](#)
Rights: [Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported](#)

Geografie van gezondheid – de ‘burgerschapszone’

- Individueel
 - Inkomen/opleiding
 - Lijden/onbegrip
 - Complexiteit
- Collectief
 - Sociale samenhang
 - Eenzaamheid
 - Vertrouwen
 - Religie, structuur, vangnet
 - ‘Precariaat’/stress

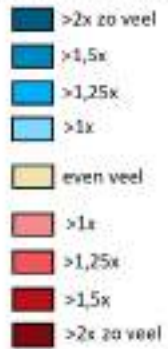
2.1 Percentage dat eigen gezondheid als minder dan goed ervaart per gemeente, 2016

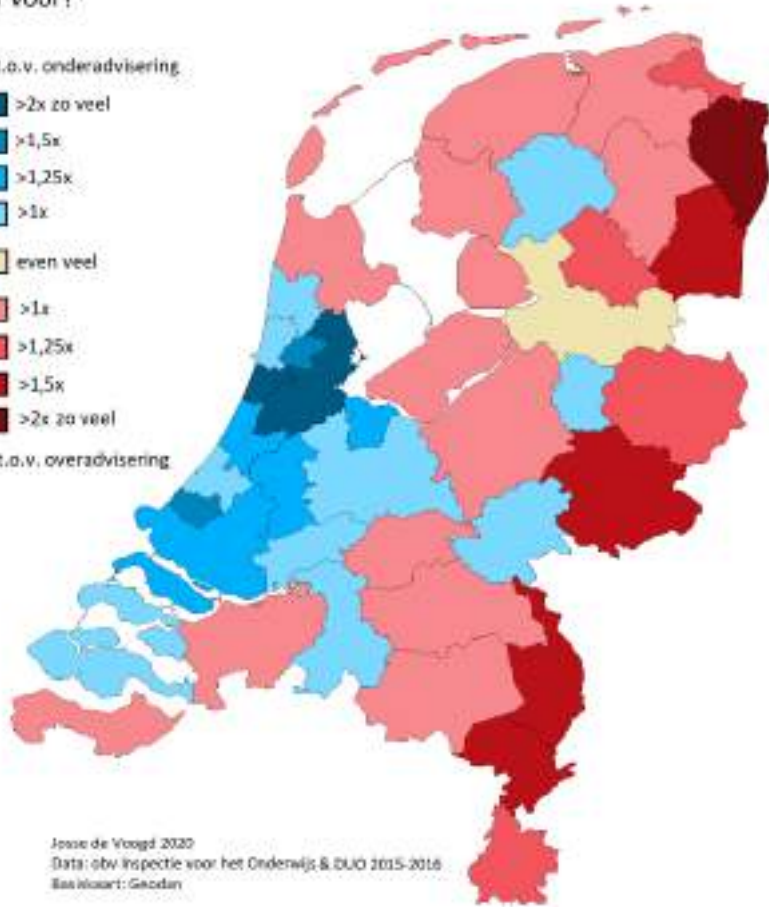
Geografie van aandacht – meer dan geld alleen

Komt over- of juist onderadvisering
meer voor?

over- t.o.v. onderadvisering

onder- t.o.v. overadvisering

Jesse de Voogd 2020
Data: obv inspectie voor het Onderwijs & DUO 2015-2016
Bas Wolkart: Geodan

‘Institutioneel Randstadisme’ *Villamedia*

<https://www.villamedia.nl/artikel/josse-de-voogd-de-media-worden-geplaagd-door-institutioneel-randstadisme>

'Regiokramp' en 'bloeiperiferie'

‘Middenland’

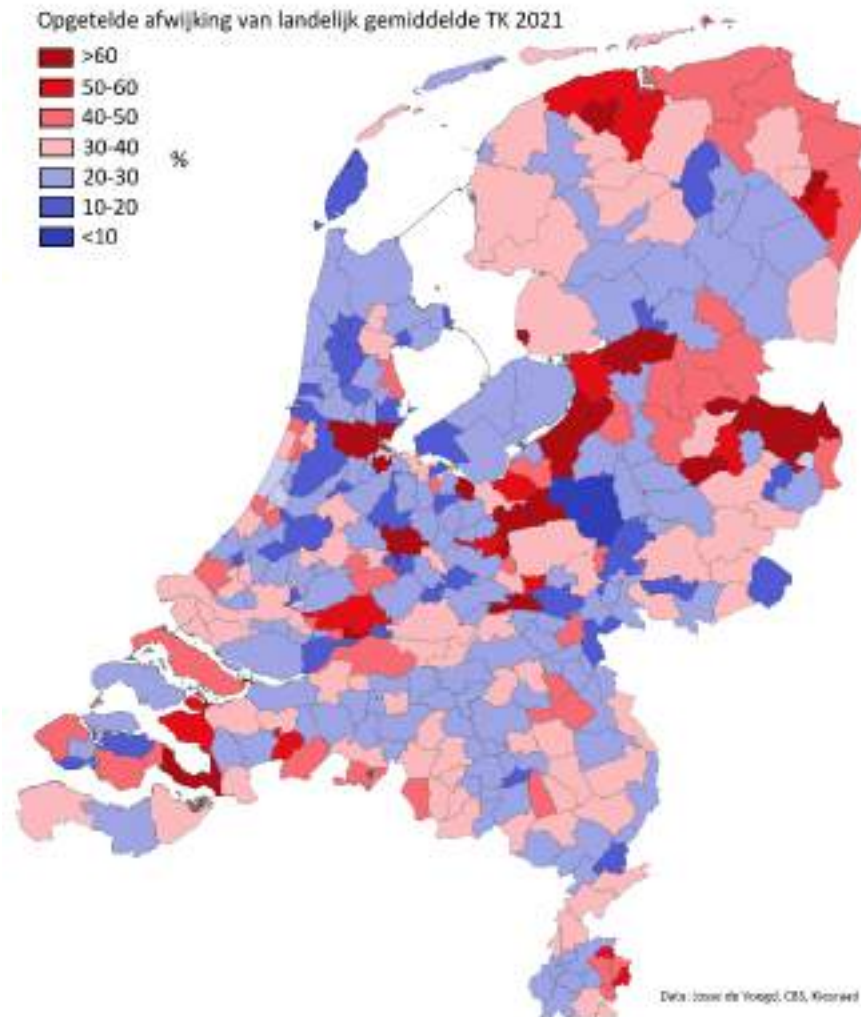

“Dit is een voorbode van veel meer ellende in de samenleving. Nu gebeurt dit in Roosendaal en Arnhem, maar er zijn veel meer middelgrote en dorpse steden met een soortgelijk demografisch profiel.”

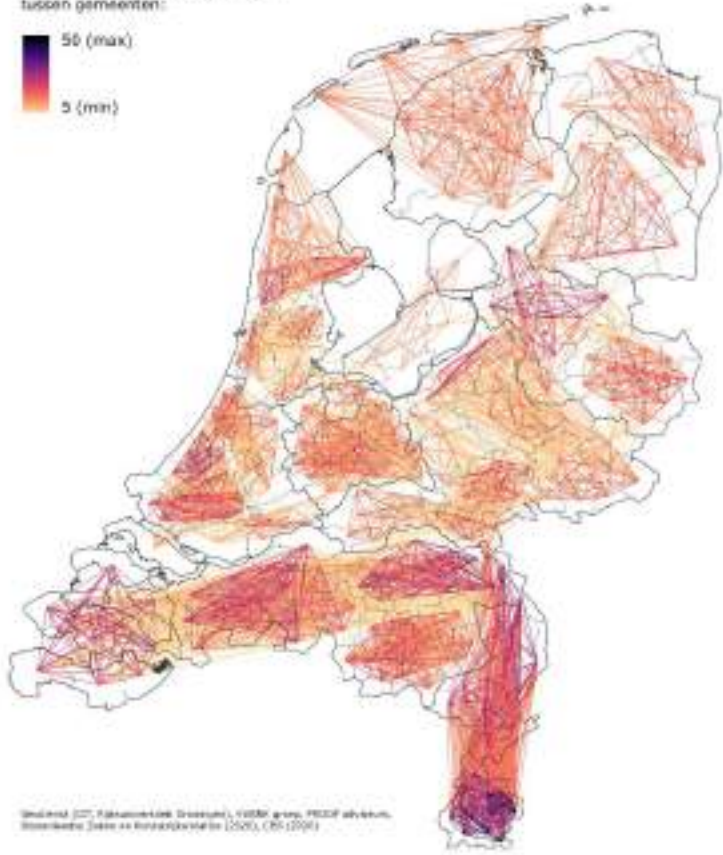
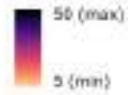
Burgemeester Han van Midden in BN de Stem
27/11/20

https://www.bndestem.nl/roosendaal/onrust-roosendaal-legt-diepere-problemen-bloot-zegt-burgemeester-den-haag-laait-het-echtafweten-aa68fe88/?utm_source=dvr.it&utm_medium=twitter&referrer=https%3A%2F%2Ft.co%2FZJijlUnuqf%3Famp%3D1

Geografie van typologieën

Aantal samenwerkingsverbanden
tussen gemeenten:

Nieuwe regionalisering:

Toenemende verschillen en kansen voor wederkerigheid

Prof.dr. Caspar van den Berg

 casparvdberg

Regional inequality index

- Het verkleinen van de geografische welvaarts kloof als belangrijk doel van Europese samenwerking.
- In de periode 1995-2015 werd de welvaarts kloof **tussen** EU-lidstaten inderdaad kleiner.
- Maar: in dezelfde periode werd de geografische welvaarts kloof **binnen** landen in 2/3 van de lidstaten, oude en nieuwe, aanzienlijk groter.
- *Butkus, M. et al. (2018) What is the Evolution of Convergence in the EU? Sustainability, vol.10*

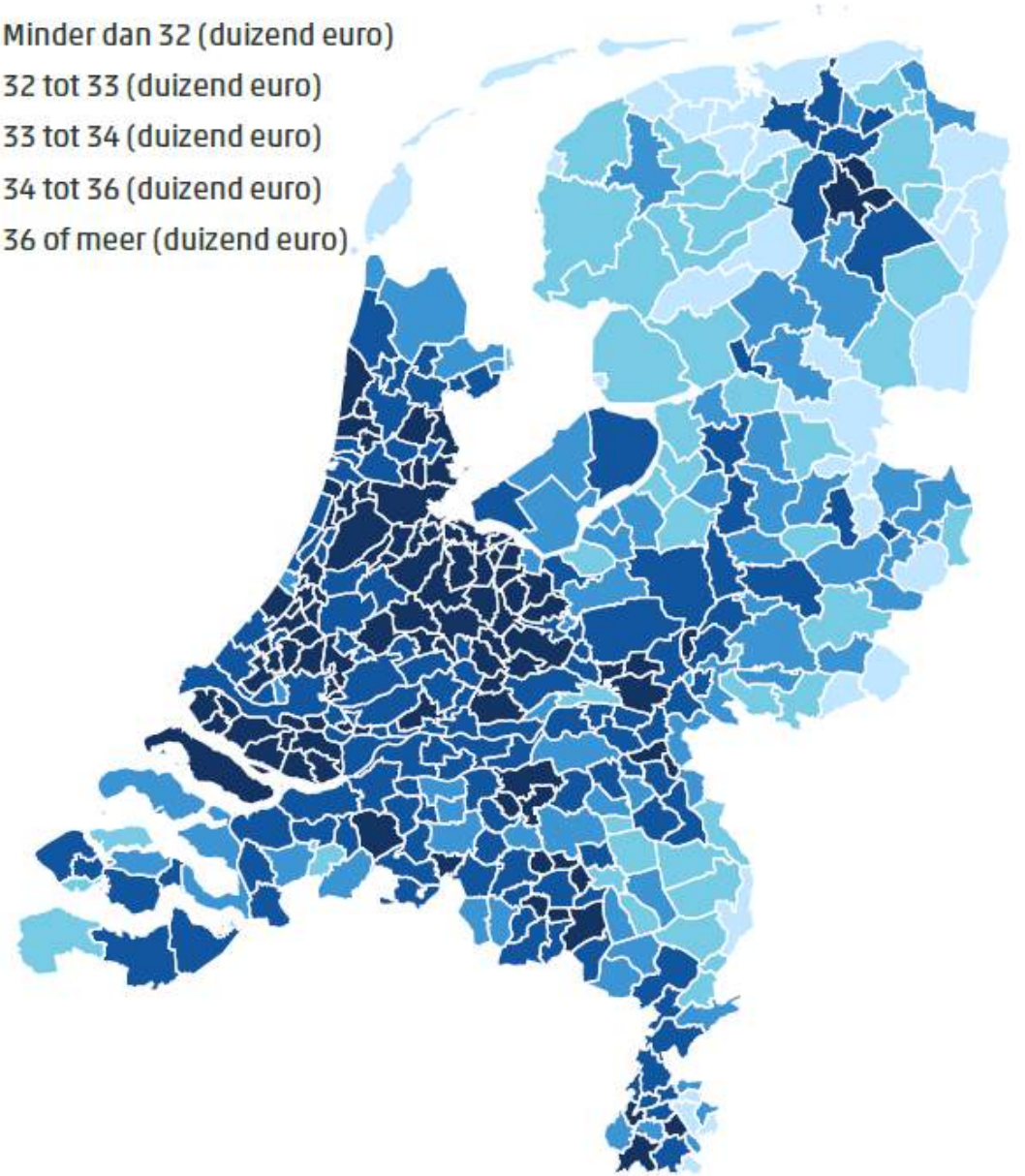
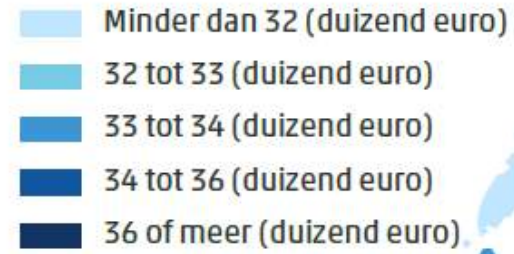

Waar staat Nederland op de RII?

- Het zelfbeeld van velen: “De afstanden zijn kleiner, we zijn een meer egalitaire samenleving.”
- Maar: NL is een middenmoter in de EU, de regionale verschillen in NL liggen op vergelijkbaar niveau als het VK en Griekenland.
- Bovendien: in de periode 1995-2015 is de regionale ongelijkheid in NL verdubbeld, sneller toegenomen dan in IT, VK, FR, ES.
- Bron: ESA, <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/5/1552/s1>

Latvia
Croatia
Estonia
Bulgaria
Ireland
Poland
Lithuania
Germany
Hungary
Romania
France
United Kingdom
Netherlands
Greece
Slovenia
Austria
Denmark
Belgium
Italy
Malta
Slovakia
Portugal
Sweden
Finland
Spain
Czech Republic
Cyprus
Luxembourg

Nederland door de lens van smalle welvaart

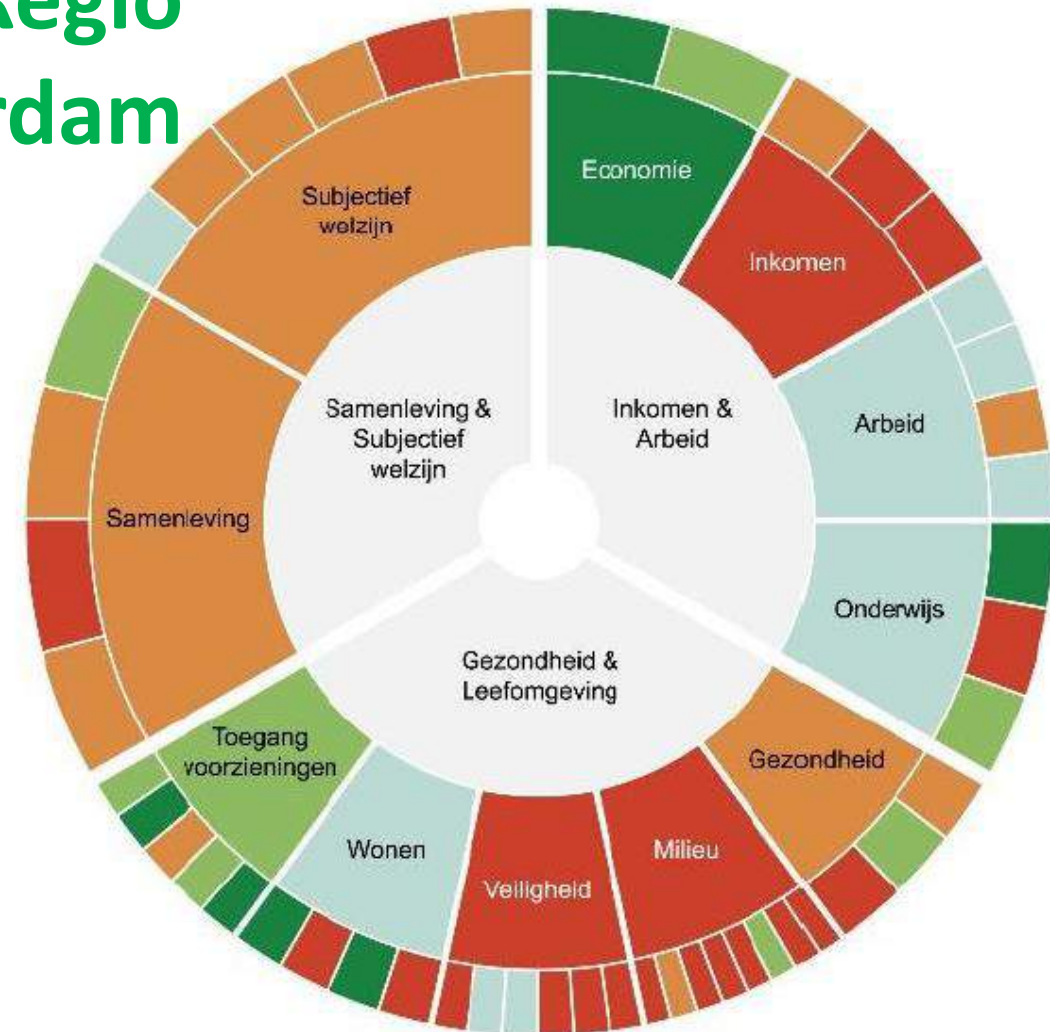

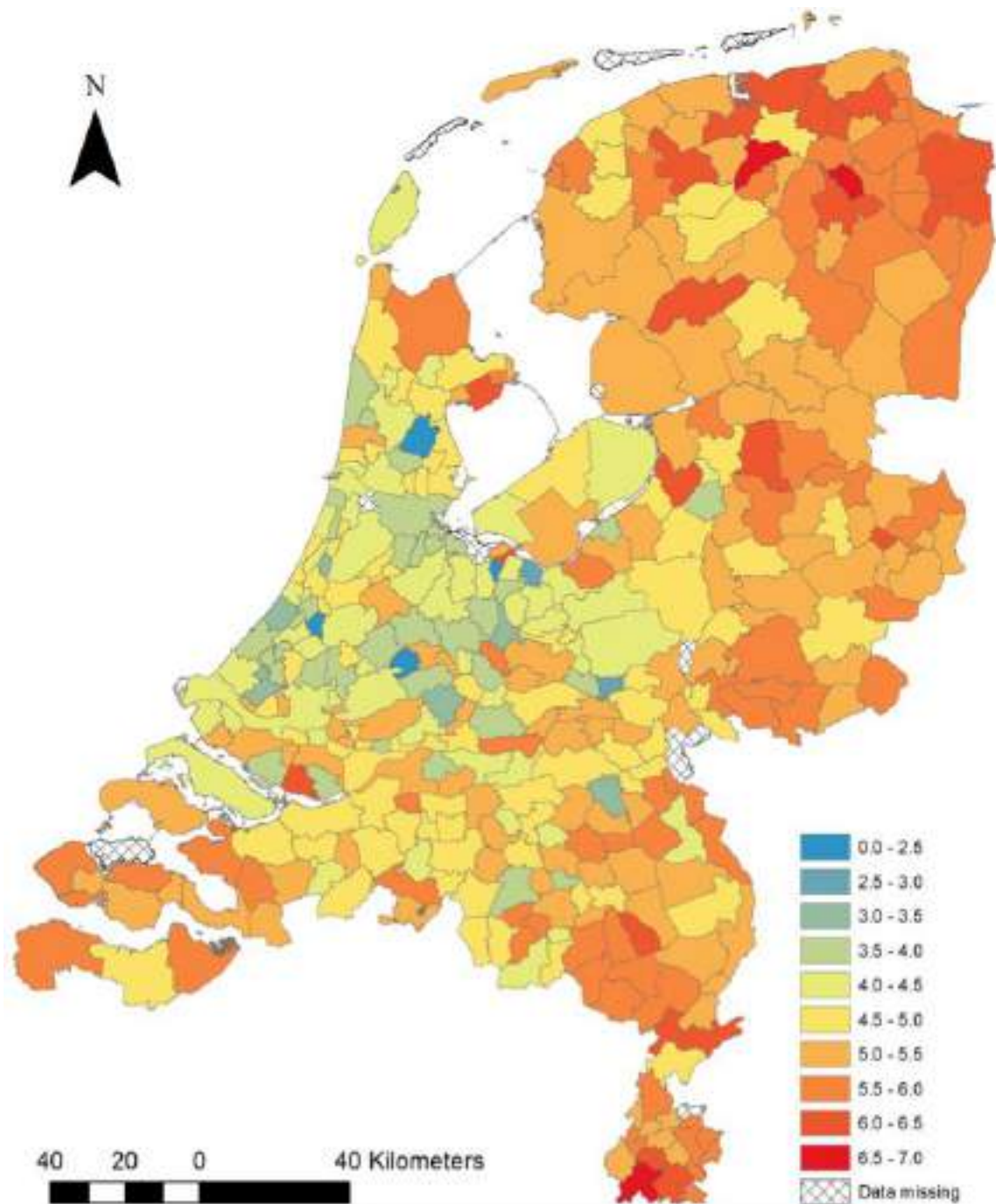
Nederland door de lens van brede welvaart

Regio Amsterdam

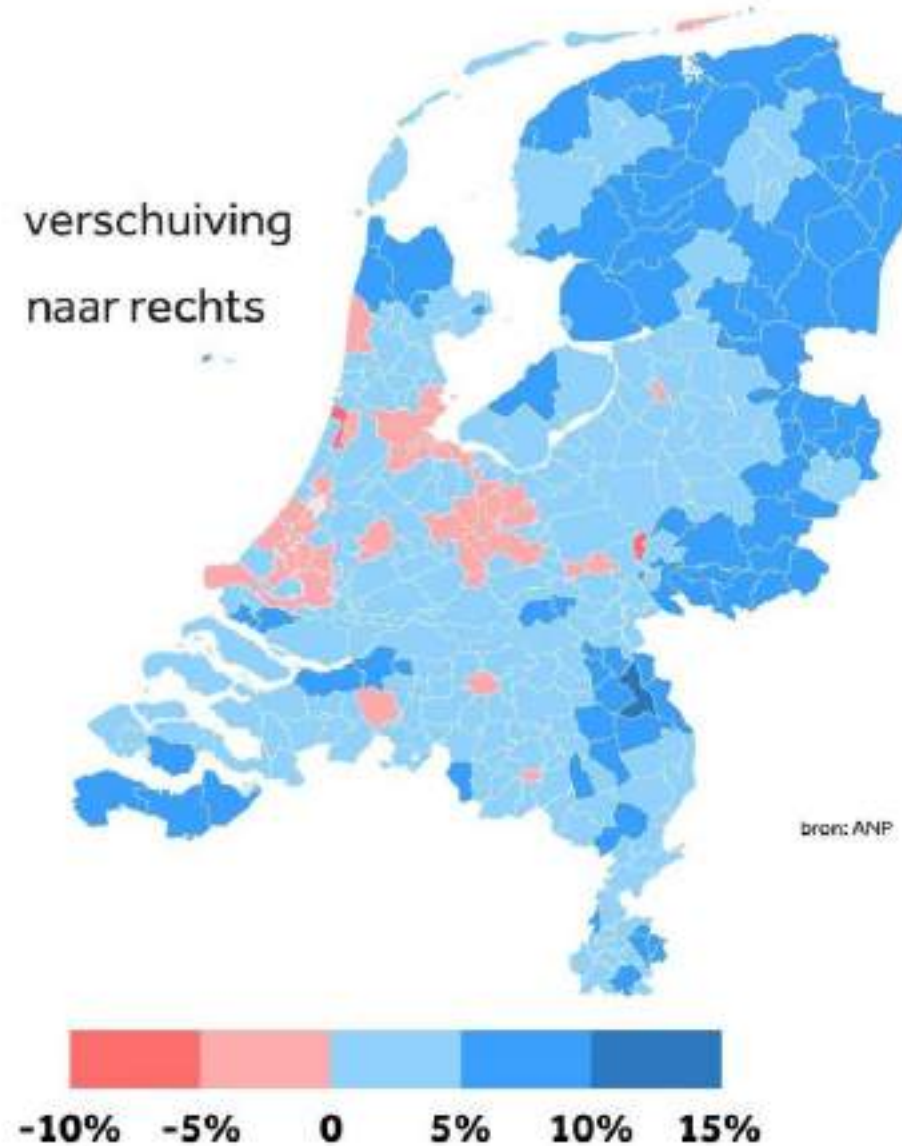
Regio Fryslân

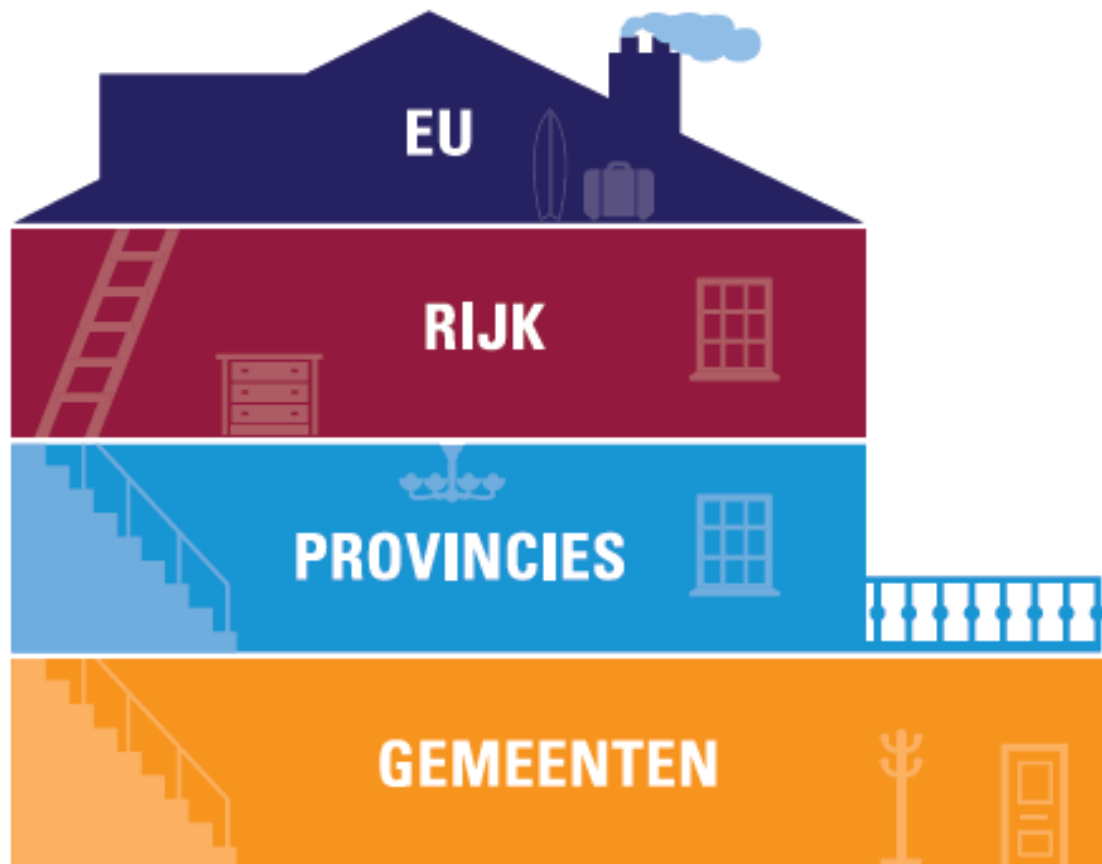

- De gemiddelde score per gemeente op de stelling: “Politici in Den Haag zijn niet geïnteresseerd in mijn regio.” (7-point Likert-scale)
- Bron: SCoRE data (2017) en Koen Damhuis (2021), N=6,360.

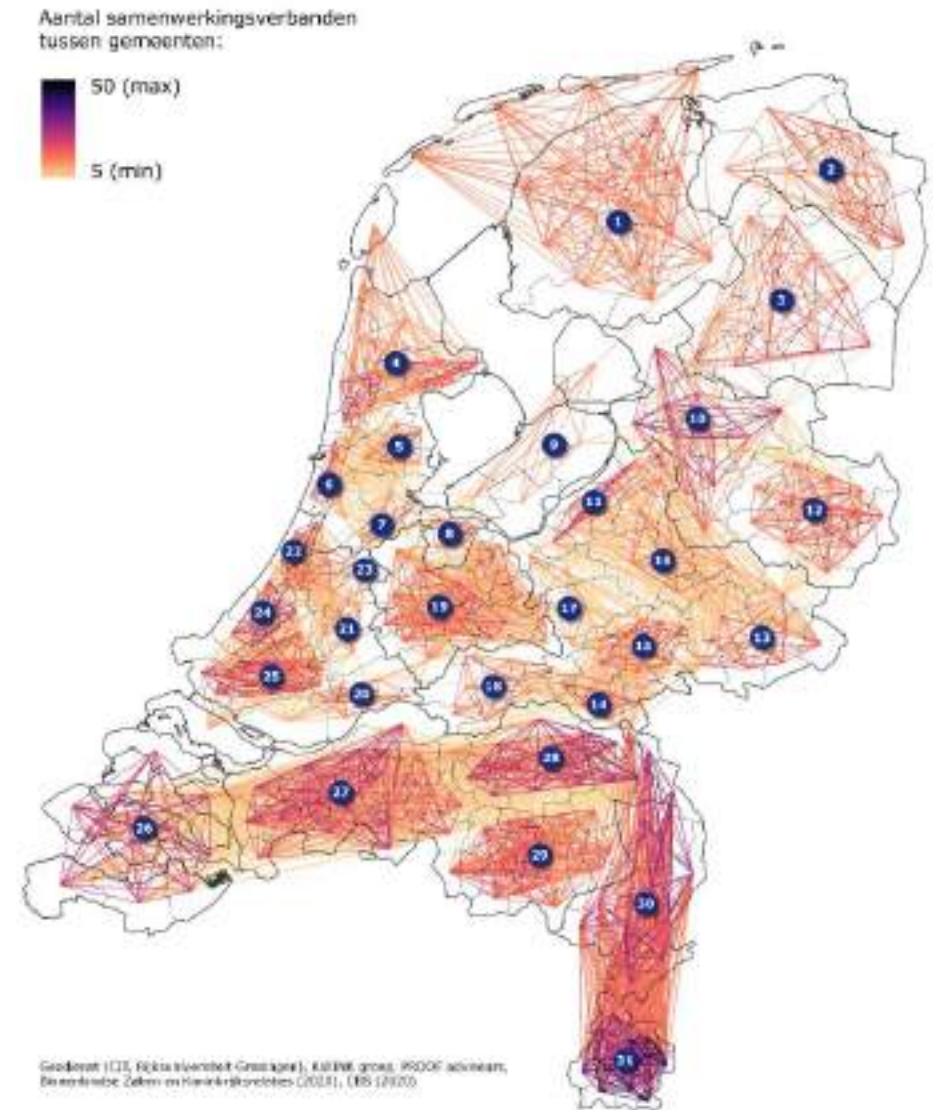
Kiesgedrag: Tweede Kamerverkiezingen 2021

How it started...

How it's going...

Nieuwe regionalisering, nou en?

- Laat politieke, sociale en economische ontvricting in VS, VK, DE, FR een waarschuwing zijn.
- Nu al zien we in NL spiegelbeeldige **opgaven** tussen grootstedelijke en landelijke gebieden en spiegelbeeldige **electorale ontwikkelingen**.
- Veel van de grote opgaven van NU en MORGEN hebben een sociaal-ruimtelijke dimensie, dus juist nu is de eenheid belangrijk:
 - Energietransitie, Klimaatadaptatie, Landbouwtransitie, Kustbescherming, Woningbouw
- Beleid en attitude in Den Haag en de regio's moet geografische wederkerigheid veel meer als uitgangspunt nemen.